

PÁRIZS TÉT szakdiplomata éves beszámoló jelentés 2018. október – 2019. június			
Készítette: (TÉT szakdiplomata)	Somogyi Norbert		
Beszámoló véglegesítésének időpontja (év, hó, nap):	2019	június	12
1. Vezetői összefoglaló (max.300 karakter)	<p>A francia K+F+I szférát az elmúlt egy évben elsősorban a felsőoktatással kapcsolatos változások uralták, ezek közül a legfontosabb az egyetemi reform folytatása és utolsónak tekinthető fázisa. Ennek eredménye országos szinten 20-25 olyan nagy egyetem létrejötte lesz, amelyek már nemzetközi szinten is megkerülhetetlenek lesznek. „Rendszeren belüli ellenállást” váltott ki a harmadik országból érkező hallgatók beiratkozási díjának drasztikus emelése, ami a 2019/2020-as tanévtől alkalmazandó – a „kedélyek csillapítására” bizonyos kompromisszumos intézkedések már napvilágot láttak, de a kormány kitartott a jogszabály alkalmazása mellett. A K+F területén a közeljövőben várható az új jogszabály megalkotása, ami az elkövetkezendő évekre jelöli ki majd a prioritásokat és legfontosabb eszközöket. A kutatást, felsőoktatást és innovációt fölügyelő tárca (MESRI) élén az elmúlt egy év belpolitikai történései ellenére nem történt változás és a (közel)jövőben sem várható ilyen, a tárcavezető, Frédérique Vidal pozíciója stabilnak tűnik.</p>		

<p>2. A fogadó ország (akkreditált terület) K+F+I helyzete (max.400 karakter)</p>	<p>A francia kormányzat a vállalati szféra versenyképessége szempontjából is prioritásként kezeli a K+F+I támogatását, ami elengedhetetlen az ország technológiai szuverenitásának megőrzése érdekében is. Elismerik, hogy a kutatásnak stabilitásra és hosszú távú vízióra van szüksége, amihez forrást is szükséges rendelni. A francia ipar és általában a gazdaság versenyképességének kulcsa az új technológiák, ezen belül a digitalizáció maximális hatékonyságú alkalmazása, komoly motiváló tényező a környezetvédelmi és energetikai átmenetre vonatkozó kormányzati politika is. A május 22-én kihirdetett, a vállalatok növekedését és átalakulását segítő akcióprogram (loi PACTE) eszközöket ad a vállalati innováció, a cégátalakítás és a növekedés, valamint a munkahelyteremtés erősítéséhez.</p> <p>A párizsi állomáshelyhez 2019-ben hozzárendelt észak-afrikai országokban a K+F és felsőoktatás lényegesen nagyobb állami szerepvállalás mellett működik, a kutatás elsősorban a munkahelyteremtésben is kiemelt szempontot játszó ágazatok (pl. agrárium) esetében bír megkülönböztetett fontossággal, míg a demográfiai folyamatok fényében az egyetemi szféra a fiatalok munkaerőpiaci elhelyezkedése szempontjából kulcsfontosságú.</p>
<p>3. Bilaterális K+F+I kapcsolataink helyzete (max.400 karakter)</p>	<p>Franciaország esetében kétoldalú kapcsolataink jók és kiegyensúlyozottak, a közvetlen intézményi kapcsolatok terén gyakorlatilag minden magyar felsőoktatási és kutatási intézmény rendelkezik franciaországi együttműködő partnerrel. Az európai uniós környezet komoly könnyebbséget jelent a közös kutatási és/vagy mobilitási projektek indításához, ám a kutatás esetében jellemzően nem a magyar fél a konzorcium-vezető. Nem ritkák a közös diplomák sem, az ilyeneket adó képzési együttműködések bővülését a budapesti francia nagykövetség anyagilag is támogatja, a „Balaton” mobilitási pályázat népszerűsége pedig töretlen.</p> <p>Marokkó, Algéria és Tunézia vonatkozásában folyamatos és örömdetes bővülésnek vagyunk tanúi a kétoldalú együttműködésben, de érezhető az a hátrány, ami a földrajzi távolságra, a kulturális és politikai különbözőségekre vezethető vissza. Ezek azonban nem leküzdhetetlen akadályok, a TDF-projektek jelentős segítséget adnak a bővítéshez, várhatóan már néhány éven belül éreztetni fogja hatását a Stipendium-program, ám rövid távon elsősorban a kutatói és oktatói kölcsönös mobilitás jelenthet érdemi előrelépést.</p>
	<p>A multilaterális együttműködésben meghatározó szerepet töltenek be az EU-s kutatási programokban megvalósuló projektek, ezekben nem csak EU-tagországok, hanem harmadik országok is részt vesznek,</p>

<p>4. Multilaterális TÉT együttműködés az adott relációban (max.400 karakter)</p>	<p>a magyar partnerek rendszerint konzorciumi partnerként. Külön kategóriát képeznek a fejlesztési célú kutatási együttműködések, jelen pillanatban ismereteink szerint csak egyetlen magyar intézmény vesz részt ilyen, európai és afrikai partnereket tömörítő projektben, ez pedig a Szent István Egyetem, a kérdéses program pedig az Észak-Afrikát is lefedő Leap4FNSSA. A franciaországi, európai vagy más nemzetközi együttműködésben megvalósult kutatási nagyberendezések működtetésére létrehozott konzorciumok sorában Magyarország (Csehországgal és Szlovákiával közösen 1,05%-nyi részesedéssel) társult tudományos tagja az Európai Rézszeckszegeyorsítónak (ESRF). Sajnos hazánk egyelőre társult tagként sem vesz részt a grenoble-i neutronkutató (ILL) munkájában, viszont mint EU-tagország, közvetetten részese a nemzetközi termonukleáris reaktor-projektnek, a Dél-Franciaországban épülő ITER-nek.</p>
<p>5. Szerződéses TÉT kapcsolatok helyzete, megállapodások, egyezmények megújítása, új egyezmények megkötése a jövőben (max.400 karakter)</p>	<p>Francia-magyar relációban a rendszeresen megújított, 1966-ban megkötött „Műszaki és Tudományos Együttműködési Egyezmény a Francia Köztársaság Kormánya és a Magyar Népköztársaság Kormánya között”, míg Marokkó esetében a 2009-ben aláírt „Intézményközi tudományos és technológiai kétoldalú megállapodás a marokkói CNRST (Nemzeti Tudományos és Technológiai Kutatási Központ) és az NKTH között” tekinthető mérvadónak, ezek alapján kerülnek meghirdetésre a kétoldalú mobilitási pályázatok is. Sajnos Algéria és Tunézia vonatkozásában egyikre sincs példa, így e két utóbbi ország esetében csak az egyetemek, kutatóintézetek között közvetlenül megkötött együttműködési megállapodások jelenthetnek bizonyos keretet, ám ez önmagában semmilyen finanszírozási háttérrel nem tétel föl, amin mindenképpen változtatni érdemes.</p>
<p>6. A TÉT szakdiplomata által szervezett programok a beszámoltatási időszakban: tudománydiplomáciai prioritások figyelembe vétele, programok jellege, célközönség, utókövetés, feladatok (max.400 karakter)</p>	<p>A mezőgazdasági attaséval közös szervezésben került sor hazánk részvételére a szlovák V4-elnökség keretében megrendezett, a klímaváltozás és a mezőgazdaság kapcsolatát elemző konferencián (TDF-támogatással). Fölújítottuk azt a korábban már hagyományosan megrendezésre kerülő eseményt, amin Nagykövetségünk diplomatái találkozhattak a Franciaországban tanuló magyar egyetemistákkal, itt dolgozó fiatal kutatókkal. A kga-kkal közösen törekedtünk az olyan magyar prioritások érvényre juttatására is, mint pl. az ELI vagy a ZalaZone tesztpálya - tapasztalataink szerint a legjobb eredmények akkor érhetők el, ha ezeket az aktivitásokat egy-egy, profiljában illeszkedő szakkiallításra, konferenciára tudjuk „fölfűzni”. Nagyon fontos az utókövetés, de alapvetően azt kell mondanunk, hogy a</p>

	<p>későbbi sikeres együttműködésre a szakdiplomatának már nincs ráhatása, annak megtörténte vagy elmaradása az érintett felek saját közös elhatározásának függvénye. A magunk részéről a jövőre nézve fontosnak tartjuk az egyes franciaországi rendezvények fölkeresését, azok magyar szempontból történő kiértékelését és amennyiben részvételre érdemesnek tartjuk, a lehetséges magyarországi érdeklődők tájékoztatását.</p>
<p>7. A Tét tevékenységgel összefüggő megrendezett legfontosabb események a beszámolási időszakban <i>(Felsorolás)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - erdészeti kutatási együttműködést támogató TDF-projekt - egyes északkelet-franciaországi versenyképességi pólusokkal és klaszterekkel történő kapcsolatépítő TDF-projekt, - az édesvízi akvakultúrát érintő tapasztalatcsere és együttműködés-ösztönzés (TDF-projekt) - a párizsi Tét-attaséi kör találkozója Catherine Bréchignac-kal, Franciaország kutatásért és innovációért felelős nagykövetével, - a távérzékelés erdészeti és klímaváltozás-kutatási használatát célzó TDF-projekt megvalósítása Francia-Guyanában - konkrét kutatási, oktatási és gazdasági kapcsolatépítő és általános szakpolitikai együttműködést erősítő látogatás-sorozat lebonyolítása Francia-Guyanában, - a párizsi Tét-attaséi kör látogatása Centre-Val de Loire régióban (Université d'Orléans) - a mezőgazdasági attaséval közösen francia szakújságírói tanulmányút magyarországi programjának megszervezése, - erdészeti kutatási együttműködés ösztönzése a tudósklub keretében (TDF-projekt) az INRA és az AgroParisTech, valamint a Bergerie de Villarceaux irányában, - Szeged és Nice testvérvárosi kapcsolatainak 50 éves fennállása alkalmával az SZTE és az Université Côte d'Azur, valamint a szegedi és nice-i Alliance Française egyesületek közötti kapcsolatépítés megindítása (TDF-projekt) <p>Algéria esetében az erdészeti kutatási együttműködést tovább erősítő TDF-projekt lebonyolítása</p>
<p>8. A beszámolási időszak főbb eredményei</p>	<p>Igyekezünk minél több, a K+F+I és a kapcsolódó felsőoktatási területen szervezett szakmai és/vagy politikai eseményen részt venni, információt gyűjteni, valamint meghatározni azon események körét, amin a jövőben fontosnak tartjuk a hangsúlyos(abb) magyar részvétel. Jelentős aktivitást fejtettünk ki a TDF-nek</p>

	<p>köszönhetően finanszírozott mikro-projektek megvalósításában, igyekeztünk szerves építkezést megvalósítva egymásra épülő, érdemi együttműködések indukáló projekteket tervezni. Igyekeztünk a Párizsban akkreditált Tét-attasék baráti körén keresztül elérni a francia K+F+I szektor legfontosabb szereplőit, valamint meghatározó politikai szereplőket. Törekedtünk a hazai szereplők számára releváns innovációs, kutatási és oktatási pályázatokat széles hazai körben terjeszteni, ebben a lehetséges érdeklődők közvetlen elérése mellett nagy segítségünkre van a TDF és a Tempus Közalapítvány. Cél volt továbbá a Franciaország sajátosságainak tekinthető tengerentúli, különböző szintű önkormányzati területekkel történő kapcsolatépítés, mivel meggyőződésünk, hogy ez európai uniós keretek között teszi lehetővé új kutatási, oktatási és gazdasági együttműködések kialakítását – ez a terület egészen mostanáig nem kapta meg az őt megillető figyelmet.</p>
<p>9. Felvetések, tapasztalatok, javaslatok (max.400 karakter)</p>	<p>Az állomáshely által lefedett relációkban nagyon komoly segítséget jelentenek a TDF-projektek, ezt a jövőben is érdemes megtartani. A kétoldalú megállapodás alapján működő mobilitási projektek (francia, marokkói) már a viszont-látogatások lehetőségét is biztosítják, ezt a konstrukciót nagyon fontos lenne Tunézia és Algéria vonatkozásában is megteremteni. Különösen Franciaország esetében nagyon komoly hátráltató tényező az olyan, közepes méretű, kétoldalú projektlehetőségek hiánya, amire kiváló, ám sajnos egyszeri példa volt az FM-INRA közös pályázat 2005-ben, valamint a 2009-ben meghirdetett ANR-NKTH bilaterális kutatási projekt-fölvívás (az előbbi 100 ezer, az utóbbi 5-600 ezer eurós összes támogatást jelentett projektenként). Nagyon hasznos lenne egy olyan, a korábbi „NKTH nemzetközi hírlevél” illetve az NKTH honlapján „Tét-attasék jelentik” cím alatt megjelenő oldal elindítása, ahol a Tét-attasék által megküldött pályázati fölvívások, intézménylátogatásokról, rendezvényekről készített beszámolók tehető közkinccsé valamilyen (pl. tematikus vagy földrajzi) rendszer szerint.</p>

**10. Tervek a 2020 júniusáig
terjedő időszakra**
(max.400 karakter)

Folytatni kívánjuk a következő munkát a kétoldalú intézményi, valamint a kutatási, oktatási és gazdasági együttműködést célzó kapcsolatépítésben Franciaország kontinentális és tengerentúli területein egyaránt. Elő kívánjuk mozdítani a magyar részvételt mindazon szakkiallításokon és vásárokon, szakmai fórumokon, amiket az elmúlt egy évben erre alkalmasnak találtunk. Igyekezni fogunk újabb eseményeket bevonni ebbe a körbe, minden lehetséges fórumon hangoztatva az olyan magyar prioritásokat is, mint pl. az ELI vagy a ZalaZone tesztpálya. Láthatóan van igény a pályázati lehetőségekkel kapcsolatos munkánkra, így azt folytatni kívánjuk, valamint ösztönöznünk kívánjuk a következő kétoldalú kapcsolatépítést is, minél több új partner bevonásával. Fontosnak tartjuk a magyar-francia partnerségben történő részvételt multilaterális projektekből, ennek elsődleges terepe a francia geo- és szakpolitikai prioritások ismeretében a Földközi-tenger térsége, valamint a szubszaharai Afrika lehet. Előbbi esetben jelentős segítséget jelent, hogy a párizsi TÉT-attasé regionális akkreditációt kapott Algériába, Marokkóba és Tunéziába, így a korábbinál sokkal hatékonyabban ki tudjuk aknázni az ezekben az országokban már meglévő és a mediterrán térségben érintett francia szereplőkkel kialakított kapcsolati hálót. Törekszünk a kutatás-fejlesztés, innováció és felsőoktatás területén tapasztalt jó francia gyakorlatok minél szélesebb körű megismertetésére, bízva abban, hogy ezek hozzásegíthetik a magyarországi szakpolitikai és szakmai döntések meghozatalát. Nagyon hasznos tapasztalatokat kaphatunk a francia egyetemi szféra koncentrációjából és az agrárkutatás és -felsőoktatás következő, de hosszú időt átfogó, fokozatos fúziójából – ezen a területen hasznosnak tartanánk felsővezetői kiutazást.